

Skupščina društva inženirjev in tehnikov tekstilcev

V prostorih znane tekstilne tovarne IBI v Kranju je bila 26. maja skupščina društva inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije. Iz naše delovne organizacije se je skupščine udeležila 5-članska delegacija.

Dnevni red je obsegal običajna poročila, razrešnice in volitve ter problemsko temo problem modernizacije tekstilne industrije Slovenije. O tem je govoril sekretar splošnega združenja Ivan Černe.

1. Iztrošenost opreme tekstilne industrije v SR Sloveniji

Stanje tehnološke opreme v slovenski tekstilni industriji je kritično. V primarni industriji znaša vrednost opreme le še 8,5 % (91,5 % opreme je odpisana), v končni proizvodnji pa 11,4 %. Do sedaj smo kljub temu konkurenčni (tudi) na zunanjih trgih, vendar se to lahko v kratkem času spremeni.

2. Računalništvo in robotika v tekstilni industriji

Tudi tekstilna industrija v zadnjem času postaja kapitalno intenzivna, predvsem zaradi uvajanja računalniško vodenih procesov in (v zadnjem času) pa tudi robotike. To bo imelo za posledico, da razvite države ne bodo več, zaradi poceni delovne sile, selile proizvodnje določenih tekstilnih izdelkov v nerazvita področja. Ker za delo na teh strojih ne bo več potrebno veliko delavcev, bodo rajši proizvajale doma z avtomatiziranimi stroji. Torej, izhajajoč iz prejšnjega podatka o zastarelosti strojne opreme se bo zgodilo, da bomo v 5–10 letih izgubili komparativno prednost cenene delovne sile. Rešitev je le v hitrem posodabljanju tehnologije.

3. Uvoz opreme s konvertibilnega področja

Dejstvo je, da najkvalitetnejša in naj sodobnejša strojna oprema za tekstilne obrate prihaja iz konvertibilnega področ-

ja, zato je ta uvoz tudi bistven za tekstilno industrijo. Vendar pri omejitvah kot so sedaj, na kakšen večji uvoz oziroma modernizacijo ne moremo misliti. Ena od rešitev tega problema je v tem, da se 15 % deviznih prilivov uporabi za uvoz opreme, kar tekstilci tudi predlagamo.

4. Surovine in repromateriali

Oskrba s surovinami (ki so v največji meri iz uvoza) je bila v lanskem letu in še bo zelo problematična. Če bi hoteli doseči predvidene trende v resoluciji, bi morali razpolagati z najmanj 65 % devizami.

5. Splošno o položaju tekstilne industrije

Kljub tem, da so pri nas nekateri hoteli tekstilno industrijo že odpisati kot neperspektivno, se je pokazalo ravno nasprotno. Tekstilce ni nihče »ujčkal«, nobenih prioritet niso imeli, zato so se sami (uspešno) organizirali. V primerjavi z ostalo industrijo so kazalci poslovanja precej ugodnejši (npr. prosta sredstva za naložbe, pokritje uvoza z izvozom itd.). Vendar je tekstilna industrija še vedno obremenjena z mnogimi družbenimi dejavnostmi; npr. tekstilci in usnjarji skupaj pokrivajo okrog 22 % davkov za nerazvite, ob tem pa imajo v nerazvitih republikah in pokrajini praviloma modernejšo strojno opremo.

Planirane investicije v SFRJ v tekstilni industriji kažejo, da SR Srbija in SR BiH skupno planirata ca. 75 % vseh investicij v državi, Hrvaška 13 % in SR Slovenija manj kot 10 %.

To so nekateri utrinki iz poročil in razprav sodelujočih. Ka-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dobava ruskega bombaža ni gladko potekala. Dosti je bilo težav. Tudi z dobavo drugih surovin so težave. O vsem tem nam obširneje piše dipl. ing. Mirko Dolinšek v svojem prispevku na 4. strani.

Na sliki: naši transportni delavci raztovarjajo bale ruskega bombaža.

V TEJ ŠTEVILKI

Na 3. strani:

- še enkrat o koristnih predlogih. Tokrat objavljamo tudi višino nagrad, ki so jih potrdili delegati delavskega sveta.
- proizvodnja v maju.

Na 5. strani:

- kakšne naloge čakajo člane našega DITISA?

Na 6. strani:

- iz meseca v mesec dela različno število naših delavcev skrajšan delovni čas. V letošnjem letu je teh poleg rednih invalidov II. stopnje, povprečno mesečno deset. Kako in kje bi jih smotrno zaposlili?

Na 7. strani:

- železniški vozni red Litija–Ljubljana in nazaj.

Preberite tudi drugo!

25 let našega počitniškega doma

V letošnjem letu mineva petindvajset let od pričetka delovanja našega počitniškega doma v Novigradu. Pred tem smo krčili grmovje v Pineti, gradili zgradbo za kuhinjo ter jedilnico in lesene hišice za bivanje.

Zbrali smo nekaj podatkov o razvoju naših počitniških zmogljivosti.

Nadaljevanje na 2. strani

Razvoj naših počitniških zmogljivosti

V naši delovni organizaciji že vseskozi namenjam veliko sredstev za izboljšanje družbenega standarda zaposlenih delavcev. Del sredstev sklada skupne porabe namenjam za letni oddih.

Takoj po vojni so delavci naše tovarne lahko letovali na Lošinj. Leta 1957 pa so pričeli razmišljati o lastnem domu, te zamisli pa so bile v letu 1959 realizirane in sredi kamnite, puste obale v Pineti pri Novigradu postavili prve počitniške hišice. Tega leta je tu letovalo 80 delavcev s 154 družinskimi člani.

Z leti se je dom širil in tako imamo danes v Pineti 200 ležišč, za lastne potrebe 134, ostalo pa naši kooperanti Slovenijales in Tosama.

V letih 1961 in 1962 je imela Predilnica najete prostore tudi v planinskem domu na Jančah, kjer so delavci letovali pod enakimi pogoji kot v Novigradu.

Leta 1964 smo sklenili pogodbo s Slovenijalesom iz Ljubljane o letovanju naših delavcev v Gozd Martuljku. Tu lahko letujemo še danes.

Nekaj let kasneje, 1969, je kolektiv pridobil še kočo na Veliki planini.

Leta 1976 smo kupili štiri prikolicke za kampiranje, katere smo postavili v Novigrad. Ker pa se je med delavci pokazal interes za letovanje ob morju tudi drugje, smo leta 1977 kupili še dve prikolici in ju postavili v Fažano, kasneje tudi v Runke pri Puli. Delavci se radi odločajo tudi za bolj »svobodno« obliko letovanja.

Da pa bi ponudbo še bolj popestrili, smo v letu 1981 najeli sobi v Čateških toplicah. Zaradi velikega zanimanja delavcev za tovrstno letovanje, pogodbo vsako leto podaljšujemo.

V letošnjem letu smo se odločili za nakup dveh kontejnerjev in jih bomo postavili na otok Krk — Punat in s tem nekako zaokrožili našo ponudbo. Tako v letošnjem letu nudimo oddih na sedmih različnih krajih.

V letu 1983 je v naših domovih letovalo 49 % aktivnih delavcev, v letošnjem letu pa pričakujemo, da bo ta odstotek večji.

Prav tam, kjer sedaj stojijo hišice je bilo gosto poraščeno zemljišče z bodečim grmovjem, katerega smo sami krčili. Pineta je pričakala prve obiskovalce povsem spremenjena. (Iz arhiva L. P.)

Kuhinja z jedilnico v gradnji. (Iz arhiva L. P.)

Prvi dopustniki v našem počitniškem domu v Pineti — Novigrad. (Iz arhiva L. P.)

Ko so leta 1955 pričeli razmišljati o pridobitvi lastnega zemljišča za počitniški dom so bili kar na večih krajih na ogledih. Tudi parcelo nad Vačami so že skoraj odkupi-

li. Po treh letih pa so nam Novograjčani brezplačno odstopili, močno zaraščeno, obalo v Pineti — za 99 let.

Prva leta delovanja tamkajšnjega počitniškega do-

ma je bila vožnja z avtobusom, po blatni cesti do Pine- te, precej tvegana. Kmalu se je pokazala potreba po ustanovitvi počitniške skupnosti, ki jo sestavljajo predstavniki vseh podjetij, ki imajo tam svoje domove. Preko te skupnosti smo uspeli marsikaj urediti z občino Buje.

Sprva je letovalo bolj malo delavcev. Dosti delavcev na letovanje ni odhajalo zaradi dela doma; dosti je tudi takih, ki se težko privadijo letovati — ker si s tem predstavljajo le brezdelno poležavanje na plaži.

Tako je nizal svoje spomine naš nekdanji sodelavec dir. spl. sektorja Albin Ankon in jih nazadnje takole strnil:

»V letih po 1950 je že marikateri kolektiv ali sam ali v sodelovanju z drugimi razmišljal in si tudi pridobil prostor in omogočil svojim članom letovanje ob morju. Bila je vroča želja delovnih ljudi, saj si je v prejšnjih časih le redkokateri lahko privoščil letovanje na morju. Podobno kot drugje so si tudi v našem delovnem kolektivu zaželeli predvsem morja za letovanje, zlasti ko je že nastopil čas organizirane in boljše preskrbe z življenjskimi artikli in je lahko močnejše preusmeril svoje delovanje v družbeni standard. Tako je v Predilnici Litija kmalu po letu 1955 oživel iskanje po primernem kraju za letovanje. Posebno je imel to skrb takratni direktor Tone Koprivnikar, ko je zvedel in skušal uresničiti razne ponudbe in variante. Tako v Piranu in Ankaranu, kjer so bili predstavniki Predilnice na ogledu. Tudi o Bohinju je stekla zamisel, kjer smo imeli že zagotovljeno zemljišče. Te variante so odpadle v glavnem zaradi majhnih kapacitet. Še najbolj je odgovarjala lokacija v Novigradu, kjer je bilo takrat še precej prostora in kjer so se vsidrala še druga podjetja, predvsem tekstilna industrija. Skupaj s temi podjetji se je pričela gradnja. Občina v Novigradu je bila širokogrudna. Zemljo so dobili kolektivi zastonj. Zgrajeni so bili zidani objekti, predvsem jedilnica in sanitarije; poleg tega pa lesene hišice za bivanje. Treba je bilo zgraditi oz. postaviti vse infrastrukturne objekte, sodobnejšo cesto, vodovod, elektriko, obalo. Razumljivo, da so takratne delovne organizacije vložile zelo velika sredstva v izgradnjo, kar se je kasneje rado pozabljalo na odgovornih mestih v obalnih občinah.

No kljub precejšnjim stroškom in naporom za nadaljnjo izgradnjo in zboljšanje letovalnih pogojev je nam kot tudi večini drugih kolektivom uspelo te dobrine obdržati, izboljšati pogoje letovanja. Od prvih skromnih kapacitet so se te večale iz leta v leto in nudile možnost cenejšega pa tudi ugodnega letovanja. Vsakoletni podatki o poslovanju počitniškega doma nam potrjujejo te navedbe.

SKUPŠČINA DRUŠTVA INŽENIRJEV IN TEHNIKOV TEKSTILCEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

rakteristična je misel enega od njih, ki je dejal, da v tekstilni industriji v bodoče ne bomo potrebovali samo pridnih rok temveč tudi znanje in moderno tehnologijo.

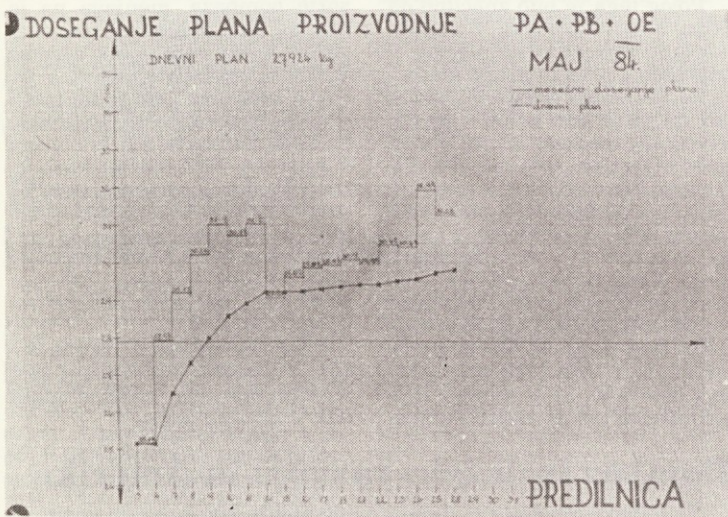
Bilo je še več zanimivih diskusij. Npr. zanimivo za nas je, da tekstilni slovenski industriji letno primanjkuje preko 5000 ton preje.

V republiške organe DITT je bil izvoljen tudi (edini) član iz naše DO in sicer Leon Škerbina, v komisijo za kadrovske dejavnosti in razvoj.

Andrej Krhlikar

Proizvodnja v maju

Ugoden trend gibanja proizvodnje smo zabeležili tudi v mesecu maju. Saj smo tako pri bombažu, kot pri sintetiki beležili proizvodnjo nad planirano. Nižja proizvodnja v prvih treh dneh meseca je posledica podaljšanega kolektivnega dopusta, predvsem delavcev iz sosednjih republik. Poleg tega smo prvi dan v mesecu porabili tudi več časa za zagon prstančnih predilnih strojev.

Doseganje plana proizvodnje PA PB OE — maj 1984

Razveseljivo je predvsem, da smo pri proizvodnji sintetične preje dosegli najboljši rezultat v letošnjem letu. Skupna proizvodnja bombaža in sintetične preje je bilo tako v mesecu maju 7,4 iznad planirane. Takšno dinamiko bomo skušali obdržati tudi v mesecu juniju, če ne bo prišlo do večjih klimatskih sprememb, kar bi nekako najbolj negativno vplivalo na proizvodnjo bombažne preje.

A. Štritof

Nagrajeni koristni predlogi

O teh koristnih predlogih smo podrobneje pisali že v 8. številki Predilca, zato tokrat objavljamo še nekaj fotografij in višine pavalnih odškodnin, ki so jih posameznikom določili delegati delavskega sveta na predlog komisije za inovacije.

Nekatere vrste sintetike padajo v predpredilnici iz »piskrov« za kar so verjetno krive premočne vzmeti. Delavci si pomagajo s cevkami, ki jih zataknejo v odprtino, ročaj ob strani, da omejijo raztezanje vzmeti.

Berta Benegalijska je za predlog, da bi v ta namen izdelali posebne kline, in ne bi trošili dragih cevk, ki jih rabijo v predilnici, dobila 1000 din nagrade.

Predlog Janeza Skubica, da bi v kontejnerjih za predprejo, v kotu, namestiti posebno držalo za opozorilne listke, so ocenili za umesten, vendar, ker je tudi sedanji način kar dober, so predlog nagradili z 200 din.

Za preureditev vozičkov na prstančnem stroju v sintetiki, na katerih so zabožki za snete kopse, so nagradili Janeza Remca s 1000 din. Po tej izboljšavi zabožki ne bodo več padali snemalkam na noge.

Janko Kos, Ciril Hauptman in Marjan Juvan so predlagali, da bi skrajšali dovajalno mizo na 3 P grobi raztezalki, in raztezalki 8 P, ker bi sicer, zaradi pomanjkanja prostora, morali prvo mizo povsem odstraniti. Tako pa je lahko raztezalka 3 P še naprej ostala aktivna. Za ta predlog so vsi skupaj dobili 6000 din.

Predlog Jožeta Vizlarja, da bi montirali opozorilne, utripajoče luči na ozki poti pred delavnicami vzdrževanja, so nagradili s 1000 din. Luči bodo opozarjale pešce na pretečo nevarnost pred viličarji, kadar ti vozijo bale v proizvodni oddelek.

Za predelavo raztezalke na tak jermenski pogon, za katerega imamo jermene na zalogi, originalne se pa ne dobijo in so iz uvoza, je dobil Milan Škoberne 5000 din nagrade.

Cveto Kos in Milan Škoberne sta predelala reduktor z motorjem na VRF KRUŠIK tako, da je odslej reduktor ločen od motorja in olje ne priteka več ven. S tem so odpravljene pogoste drage okvare. Za nagrado sta dobila skupaj 10 000 din.

Komisija za inovacije poziva vse k sodelovanju. Le pogumno!

M. M.

Problematika surovin v letu 1983 in v začetku leta 1984

Bombaž — svetovna situacija

Celotna svetovna produkcija bombaža je v sezoni 1983/84 znašala 66 milijonov bal ali 14,4 milijonov ton to je okrog 300.000 ton manj v primerjavi s sezono 1982/83.

V decembrskem poročilu piše, da so v ZDA proizvedli v zadnji sezoni 7,6 milijonov bal to je 1,65 milijonov ton. Glavni razlog, da so v ZDA drastično zmanjšali proizvodnjo so povečane zaloge v sezoni 1982/83. Za prihodnjo sezono spet planirajo povečanje proizvodnje bombaža in to od sedanjih 2,3 milijone na 2,9 milijonov ton. Sovjetska zveza je v sezoni 1983/84 proizvedla 12,7 milij. bal ali 2,8 milijonov ton kar je za okoli 100.000 bal manj kot so pričakovali.

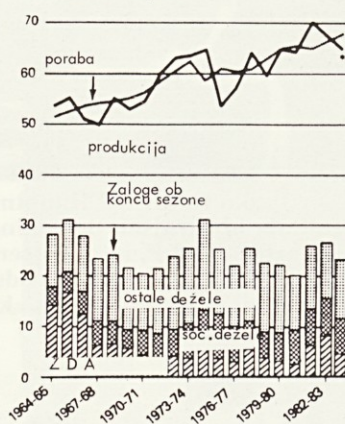
V drugih državah so v glavnem ostali na nivoju produkcije iz prejšnje sezone.

Svetovna poraba bombaža stalno narašča tako, da za prihodnjo sezono pričakujejo potrebe že za 69,1 milijon bal.

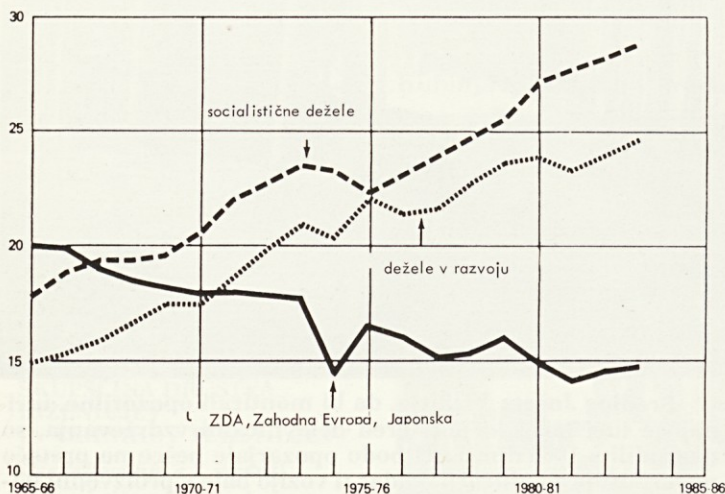
Povečano porabo v glavnem opazimo pri deželah v razvoju in socialističnih deželah, medtem ko je poraba v zahodnih deželah v glavnem upadala, v zadnjem času pa stoji na istem nivoju.

Vse o svetovni produkciji in porabi bombaža se vidi iz prikazanih diagramov. Prav tako se iz diagrama 2 vidi gibanje svetovnih zalog bombaža in direktni vpliv na samo ponudbo in s tem na gibanje cen.

PRODUKCIJA, PORABA IN ZALOGA
BOMBAŽA v milij. bal

PORABA BOMBAŽA
v milij. bal

Svetovne cene

Svetovne cene so v zadnji sezoni v glavnem stalno naraščale. Cene ruskega bombaža so se od lani povečale za okrog 20 %.

Prav tako se je za toliko dvignila cena ostalih proizvajalcev bombaža.

Dopisujte

Problematika nabave bombaža v Predilnici Litija v lanskem in začetku letošnjega leta

Ruski bombaž

Za leto 1983 je bila značilna izredno neugodna dinamika dobav iz Rusije.

Poleg tega je bilo značilno da Rusi niso razpolagali z nižjimi klasami temveč so razpolagali v glavnem s prvo in drugo klaso.

Za dinamiko dobav je značilno, da jih je bilo nekaj v prvem četrtletju medtem ko jih v drugem in tretjem sploh ni bilo. Tako smo krizo reševali s pomočjo Matreza od katerega smo dobili okrog 200 ton bombaža; katerega smo vračali v zadnjem četrtletju. Krizo dobav ruskega bombaža smo premagali zahvaljujoč veliki dobavi zadnjega četrtletja 1982 leta, ki je bil dobavljen v prvem četrtletju 1983, ter ruske mu bombažu, ki so ga dale druge tovarne kot devizno soudeležbo.

bo. Povedati je še treba da so Rusi za zamenjavo nedobavljenih nižjih sort poslali višje sorte bombaža, menjava pa je bila na bazi dolarske vrednosti, zaradi česar smo dobili manjšo količino, vendar višjih sort. V začetku 1984. leta smo zopet prišli v velike težave kar se tiče dobav ruskega bombaža, saj je dobava 4. kvartala 1983 močno kasnila, tako da smo v mesecu januarju prišli na rob zastoja proizvodnje. Z raznimi kombinacijami smo le nekako rešili situacijo, tako, da smo v začetku februarja končno dočakali dobavo ruskega bombaža.

V prvem četrtletju 1984 je dobava ruskega bombaža spet kasnila, in smo prve količine dobili šele v mesecu maju.

Bombaž iz dežel v razvoju in Amerike

Za nabavo bombaža iz dežel v razvoju in Amerike so za leto 1983 značilna nihanja v dobavah in izredni preobrti.

V tem letu smo planirali nabavo 1000 ton ameriškega bombaža na osnovi CCC-kredita, vendar pa smo zaradi znanih pripetljivostov dobili le 250 ton. Tako smo morali reševati krizo z drugimi možnostmi: s terminkskim nakupom, posojilom od matreza (materialnih rezerv), kompenzacijskimi posli ter z dobavo bombaža na račun devizne soudeležbe. Poleg tega smo dobili še okoli 200 ton sudanskega bombaža naročenega še iz leta 1982. Terminkski nakup smo najeli za nabavo okrog 470 ton turškega bombaža, na račun devizne participacije pa smo dobili sirijski bombaž od Tosame iz Domžal, sudanski in zambijski pa od Tekstine iz Ajdovščine. Kompenzacijski posel pa je potekal s Sivilanitom iz Kamnika, od koder smo na ta račun dobivali sudanski dolgovlaknasti bombaž. Za predelavo smo dobili sirijski bombaž, iz Senteksa od Sente.

Na splošno je bilo leto 1983 izredno težko v zvezi z dobavo

bombaža, ker je zaradi naših administrativnih ukrepov močno kasnila dobava ameriškega bombaža. Za prvo četrtletje leta 1984 je značilna nekoliko lažja situacija, z dobavo iz Amerike, kajti uspele so nekatere povezave v reprodukciji verigi glede pokrivanja ameriškega kredita z izvozom naših kupcev, tako da smo dobili v prvem kvartalu okrog 900 ton ameriškega bombaža. Tako v začetku letošnjega leta ni bila problematična dobava ameriškega bombaža. Omenimo pa naj le, da smo imeli velike težave s prevzemanjem ameriškega bombaža, ker smo dobili po več različnih, med seboj pomešanih kvalitet, tako da smo morali vsako posamezno balo pregledati, predno smo jo dali v proizvodnjo. Prav tako tudi sama predelava ni dobro potekala, ker je za skoraj ves ameriški bombaž značilen visok odstotek kratkih vlaken, ki pri nekaterih kvalitetah znaša tudi do 35 odstotkov. Zaradi tega se je v preji pojavljal efekt, ki ga predilci šaljivo imenujejo »cvetenje preje«, to je veliko število štrlečih vlaken.

Problematika nabave sintetičnih vlaken

V leto 1983 smo krenili s precejšnjimi zalogami leakrila iz Italije in dolana iz Nemčije, kajti na koncu 1982 leta smo uspeli uresničiti italijanski kredit in komercialni kredit, od firme HOECMST. Tako, da v prvem in drugem četrtletju ni bilo tako velikih potreb po sintetičnih vlaknih iz uvoza. V okviru italijanskega kredita je v naslednji fazi za nas uvozil ca. 232 ton leakrila Vis iz Varaždina. Ta posel je bil izredno dramatičen saj se vse do aprila ni vedelo če bo uresničen, Temu je sledila velika dobava dolan vlakna, 186 ton,

ki ga je za nas uvozila Dekorativna iz Ljubljane. Ostalo sintetično smo uvažali v glavnem z lastnimi devizami, precej tudi preko maloobmejnega prometa. Prav tako smo dobavo polipropilen vlakna iz ČSSR uresničevali s kompenzacijskimi posli ČSSR. Dobava sintetičnih vlaken od domačih proizvajalcev je bila izredno neredna in v premajhnih količinah. Viskoza iz Loznice nam bi morala dobaviti 120 ton celuloznega vlakna, dobavila pa nam je samo 50 ton. Prav tako smo imeli velike težave z nabavo poliestrskega vlakna, saj Var-

tilen ves čas ni delal, pa tudi takrat, ko je obratoval ni dobavljal ustreznih količin. Velike probleme smo imeli z Ohisom iz Skopja, saj kljub redni devizni soudeležbi niso dobavljali dogovorjenih količin. Velike težave smo imeli z dobavo vlaken za open end predenje.

V leto 1984 smo krenili iz izredno majhnimi zalogami sintetičnih vlaken, zato se je boj za nabavo sintetične začel že takoj po novem letu. Z domačimi dobavitelji se je ponovila stara pesem, saj niso dobavljali niti pogodbenih količin, ki so bile že nekaj mesecev vnaprej plačane. Poseben problem je predstavljal

Ohis iz Skopja, pri katerem smo se dogovorili za dobavo vlakna za OE predenje, vendar nam kljub podpisani pogodbi in zatrjevanju njihovih najodgovornejših ljudi, ni dobavil skoraj ničesar.

Drug velik problem nam je naredila firma Sipa iz Milana. Tudi oni so, kljub že vnaprejšnjemu plačilu, zavlačevali z dobavami, tako da smo prišli v precejšnje težave, posebno kar se tiče HB in open end vlakna. Križa pri nabavi sintetičnih vlaken še traja in trenutno še nismo iz našli pravega recepta za njeno odpravo.

Rezervni deli in pomožna sredstva

Rezervnih delov in pomožnih sredstev smo v letu 1983 nabavili za ca. 30 milijonov din, v glavnem s konvertibilnega področja. Tudi tu smo imeli probleme z nabavo, ker je primanjkovalo deviz. S pomožnimi sredstvi so bili problemi v tem, ker so nekatere tovarne prenehale delati do-

ločena sredstva, tako doma kot v tujini, kar je imelo za posledico veliko pomanjkanje teh, s tem pa je bila resno ogrožena naša proizvodnja.

Tudi letos je tako, zato ne bi še enkrat ponavljal znane težave.

Dipl. ing. Mirko Dolinšek

Program dela našega DITISA

V prejšnji številki Predilca smo objavili potek volilne skupščine DITISA in imena novih članov odbora.

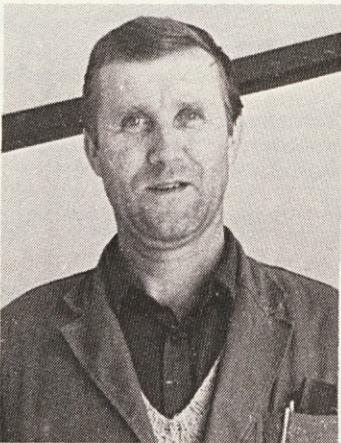
Tokrat smo za besedo poprosili predsednika Antona Požeka, ki nam je na kratko opisal katere naloge so si zadali za prihodnje obdobje.

Vse aktivnosti so razdelili na pet področij.

V okviru strokovnega dela bodo organizirali: ekskurzije v druga podjetja, zlasti v tekstilna, muzeje, sejme in drugo; strokovna predavanja bodo spremljana z vsemogočnimi audiovizualnimi sredstvi, kot so filmi in drugo, ne bodo pa zanemarjali tudi obveščanja članov o novostih na področju razvoja tekstilstva, tržišča, organiziranje poteka del in drugo, za kar prejemajo člani tudi strokovno revijo — »Tekstilec«.

Da bi člani društva tesneje sodelovali, in da bi sodelovali tudi z drugimi sorodnimi podjetji, bodo organizirali različne posvete, predavanja o družbeni ureditvi, politiki samoupravljanja in drugo, kar sodi med družbene aktivnosti.

Z družabnimi aktivnostmi pa bodo skušali vzpostaviti tesnejše medsebojne prijateljske odnose med člani v naši in člani drugih delovnih organizacij. V ta namen bodo organizirali najrazličnejša športna, spominska, kulturna in druga srečanja.

Anton Požek, novi predsednik našega društva inženirjev in tehnikov tekstilcev.

Naloge društva pa so še, pomoč pri vključevanju naših članov v delovno organizacijo s strokovnimi nasveti, s seznanjanjem z delom delovne organizacije in s pomočjo na delovnih mestih, poleg tega pa še sodelovanje pri različnih razpravah o programih, pravilnikih in podobno.

Društvo je sprejelo tudi še druge obveznosti do naših članov in do ZITTS.

To so:

— redni sestanki UO zaradi seznanjanja članov s sklepi RO oziroma Zveze in izvedba programov načrtovanih aktivnosti, prenos sklepov na vse člane,

— tekoče spremljanje gibanja kadrov v DO zaradi včlanjanja novih članov in

slično ter stalno obveščanje o članstvu Zveze,

— izvedba sklepov, izpolnjevanje obveznosti do Zveze, odziv na akcije, ki jih načrtuje Zveza in podobno.

Na koncu je predsednik, Anton Požek še izrazil pričanje, da bodo program uspešno izvajali, za to pa pričakuje aktivno sodelovanje vseh članov odbora in ostalih.

M. M.

Pravilnik o razvidu del in nalog še nismo sprejeli

Delovna skupina, ki dopolnjuje obstoječi sistem nagrajevanja v naši delovni organizaciji, v sodelovanju z ITEO-jem, je pripravila predlog Pravilnika o razvidu del in nalog in ga posredovala delegatom delavskega sveta v obravnavo in sprejem.

Na predlog pravilnika pa je v zadnjem trenutku prispelo večje število pripomb, ki jih na tej seji ne bi mogli upoštevati. Da bi omogočili dovolj časa za obravnavo vseh teh pripomb so delegati delavskega sveta preložili to točko dnevnega reda na naslednjo sejo. Določili so tudi zadnji rok za oddajo morebitnih predlogov in dopolnitev, ki je bil objavljen v 47. številki Informacij.

Tako, kot so se že pripombe na osnutek pravilnika, se tudi predlagane dopolnitve predloga nanašajo predvsem na opredeljevanje vplivov okolja pri posameznih nalogah, ter na zahtevane delovne izkušnje. OO ZSMS v Predilnici pa se ne strinja tudi z dopolnjenim 23. členom, ki govori o »z delom pridobljeni delovni zmožnosti«.

Tudi te pripombe bo obravnavala delovna skupina in delavskemu svetu predlagala morebitne spremembe predloga pravilnika.

Na osnovi izdelane metodologije za ugotavljanje zahtevnosti, smo ugotovili zahtevnost posameznih nalog in pregled točkovnih ocen posredovali delegatom kot informacijo, naknadno pa je bil posredovan še sistem opredeljevanja posameznih točkovnih razponov v razrede.

Iz tega rangiranja je razvidno, da določena dela in naloge, ki imajo sicer različno število točk, pa so znotraj enega izmed razponov, spadajo v isti razred in dobijo enak količnik. Vse naloge, ki bodo imele enak količnik, bodo imele tudi enako zahtevnost.

Vzporedno pa poteka delo pri pripravljanju vsebine osnutka Samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke in skupno porabo in pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke.

A. Povše

V četrtek, 24. maja 1984 je našo delovno organizacijo obiskala skupina predsednikov in sekretarjev občinskih konferenc SZDL ljubljanskega območja. Predstavniki naše delovne organizacije so jim predstavili organiziranost in gospodarjenje naše delovne organizacije ter delovanje družbenopolitičnih organizacij in samoupravljanja. Ogledali so si tudi proizvodni proces v proizvodnih oddelkih.

Problematika ustreznega zaposlovanja naših delavcev, z zmanjšano delovno zmožnostjo

Skrajšan delovni čas

Zmanjšana delovna zmožnost je lahko posledica invalidnosti ali pa bolezni. V naši DO dela 51 delovnih invalidov, veliko pa je tudi delavcev, ki so premeščeni na lažje delo po predlogu obratnega zdravnika. Od teh je poleg vseh invalidov II. kategorije v letošnjem letu delalo vsak mesec povprečno 10 delavcev skrajšan delovni čas (po 4 ure). Kje in kako smotrno zaposliti vse te delavce?

Delo v naši tovarni ni lahko. Na vsakem delovnem mestu terja od delavca določene napore, zato je izredno težko najti primerno zaposlitev za delavce, katerim je delovna zmožnost za stalno ali začasno upadla. Na kratko: Delovnih mest z lažjim delom je premalo. Premeščeni delavci so včasih nezadovoljni, saj njihovo novo delo v nekaterih primerih ni povsem primerno njihovi poškodbi ali bolezni.

Poleg same narave dela se je kot ovira za uspešnejše reševanje problematike premeščanja delavcev na lažje delo pokazal tudi neurejen delovni čas tistih delavcev ki delajo po štiri ure (SDČ). Kot vemo, nekateri delavci, ki delajo s SDČ, svoje delo pričnejo ob 8. ali 9. uri, se pravi nekje vmes med rednim delovnim časom svoje izmene. Kaj je v tem tako motečega?

Do sedaj smo skušali ugotoviti željam delavcev tako, da so lahko prihajali na delo kadar je njim odgovarjalo, zdaj se pa kažejo negativne posledice takšnega zaposlovanja. Naj naštejemo le nekaj del in nalog, ki jih delavci opravljajo po štiri ure:

- delo ob obeh sortirnih strojih za cevke v vlagalnici;
- strežba klasimata v vlagalnici;
- čiščenje flyerskih cevkv v predpredilnici;
- prebiranje cevkv v oddelku OE strojev.

Poleg naštetih del so še delovna mesta, na katerih delavke delajo občasno po štiri ure.

Če delavke samo na naštetih delovnih mestih pričnejo svoje delo skupaj z izmeno, lahko v drugi polovici delovnega časa opravlja isto delo še naslednjih 5 delavk, če pa delavke pričnejo svoje delo vmes, tako kot do sedaj, zgubimo najmanj 5 ustreznih delovnih mest za delavke, ki bi zaradi bolezni prav tako imele pravico opravljati lažje delo, zato dostikrat ni druge rešitve, kot da delavke

zaposlimo v zbiralnici cevkv, kjer so pa delovna mesta prezasedena.

Izguba številčno omejenih delovnih mest ni edina negativna posledica neurejenega prihoda delavk na delo.

— Delavke s skrajšanim del. časom so v kolektivu izolirane. Same izjavljajo, da jih ostali delavci odklanjajo in jim očitajo, da delajo kadar jim »paše«. Če zadevo pogledamo objektivno, ugotovimo, da so se delavke s tem, ko so si pridobile pravico do posebnega delovnega časa, izolirale same. S tem, ko prihajajo na delo npr. ob 8. uri, niso v stiku z ostalimi delavci niti ob prihodu na delo niti ob odhodu z dela.

— Delavke, ki delajo po 8 ur očitajo delavkam s skrajšanim del. časom, da imajo privilegije. Kljub temu, da delajo samo po 4 ure dnevno, upoštevamo pri njih nebolezenske razloge (varstvo otrok, kuhanje kosila in podobno), delavke, ki delajo po 8 ur, pa morajo takšne težave reševati same, kakor pač znajo.

— Do očitkov prihaja med samimi delavkami, ki delajo skrajšan del. čas. Tiste, ki morajo začeti svoje delo z izmeno, očitajo mojstrom in socialni službi, da so zapostavljene, češ, zakaj pa drugi lahko delajo, kadar njim odgovarja.

— Tudi večina vprašanih mojstrov ugotavlja, da bi bilo zaradi dela samega bolje, če bi te delavke delale ali prvo ali drugo polovico delovnega časa izmene in ne vmes.

Zaradi vseh naštetih razlogov je bil odboru za delovna razmerja podan predlog, da v pravilniku opredeli poenotenje prihoda na delo delavcev, ki delajo manj kot 8. ur na dan. Odbor je predlog sprejel in ga dal v potrditev DS, delegati DS pa so ta predlog sprejeli.

Namen uveljavljanja tega predloga je v prvi vrsti ta, da bi s poenotenim delovnim časom rehabilitirali delavce,

ki delajo skrajšani del. čas. S tem, ko bi ti delavci prihajali oz. odhajali z dela skupaj z drugimi delavci, bi se povečala njihova medsebojna povezanost, odpravili bi

neenakost med delavci, povečala bi se tudi produktivnost teh delavcev, kar pa je prvi pogoj, da tem delavcem v kolektivu povrnemo ugled.

K. Rupnik

Letos bomo lahko letovali tudi v Punatu na Krku

Vedno več ljudi se odloča za počitnikovanje v kampih. Nič drugače ni pri nas, saj so počitniške prikolicе v Fažani in Runkah vedno zasedene.

Gotovo ste že zvedeli, da se je komisija za letovanje in družbeno prehrano odločila nabaviti dva mobilarna bloka, prirejena za počitniške hišice. Mobilarna bloka (kontejnerje) izdeluje »Avtoradgona« iz Gornje Radgone.

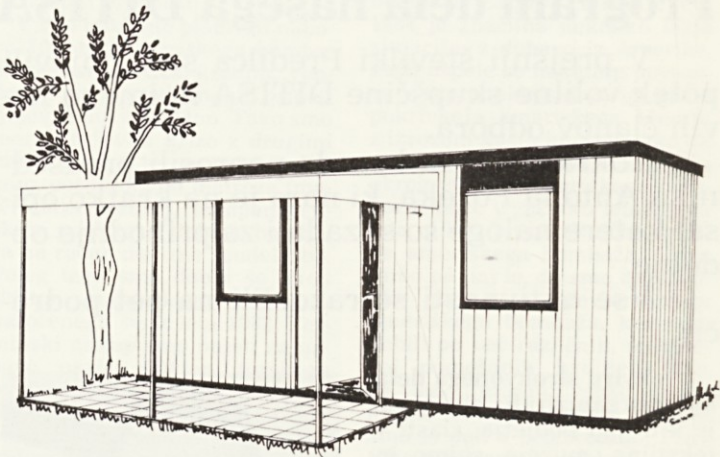
Za to smo se odločili zaradi nekaterih prednosti, ki jih imajo ti, v primerjavi z počitniškimi prikolicami. Te prednosti pa so

predvsem v večjem konfortu (topla voda, tuš in stranišče).

V mobilarnem bloku so naslednji prostori:

- tuš in stranišče (T WC),
- kuhinja,
- dnevni prostor z jedilnim kotom,
- spalnica.

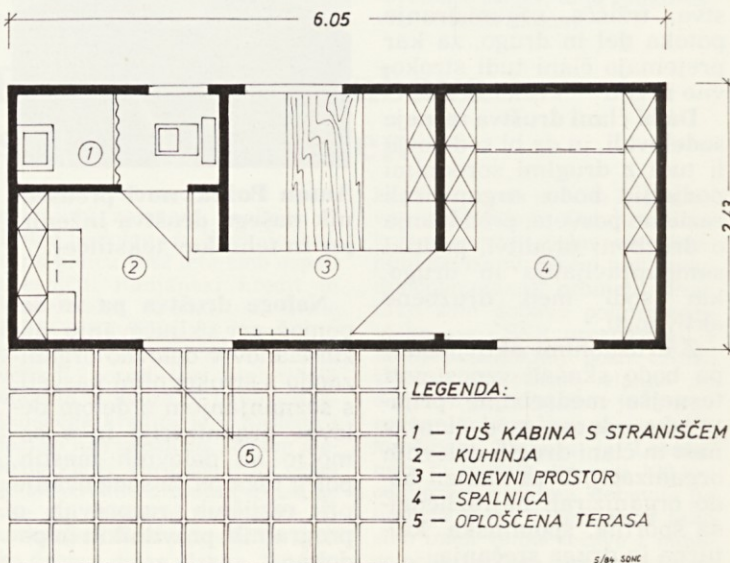
Pred mobilarnim blokom lahko zgradimo teraso 4 m × 2 m, ki je pokrita z baldahinom. Nosilno ogrodje mobilarnega bloka je izdelano iz jeklenih in lesenih profilov. Polnila ogrodja (tla, stene, streha) so izdelana tako,

Tako izgledata naši novi počitniški hišici (mobilarni blok, nekateri te imenujejo tudi kontejner), ki jih bomo postavili v Punatu na Krku.

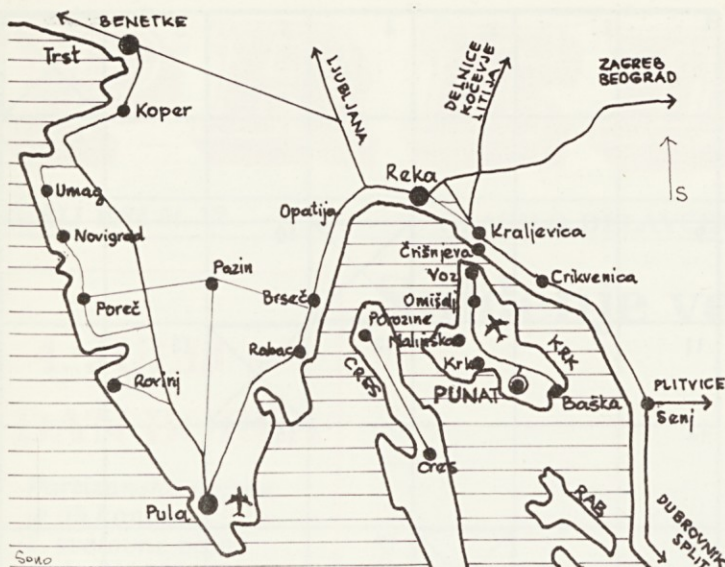
MOBILARNI BLOK—POČITNIŠKA HIŠICA

m 1:50

LEGENDA:

- 1 — TUŠ KABINA S STRANIŠČEM
- 2 — KUHINJA
- 3 — DNEVNI PROSTOR
- 4 — SPALNICA
- 5 — OPLOŠČENA TERASA

da ustrezajo predpisom o toplotni zaščiti objektov za naša klimatska področja.

Pohištvo in oprema sta načrtovana tako, da omogočata kar najboljše izrabo površin. Dnevni prostor in jedilni kot se lahko preuredita v spalnico.

Dobavni rok za mobilarne bloke je konec meseca junija. Če ne bo prišlo do podaljšanja, bodo prvi lahko letovali v mesecu juliju.

Veliko naših delavcev je izrazilo željo, da mobilarne bloke postavimo na neki otok. Zato smo si ogledali kampe na otokih Krku, Cresu in Lošinju. Ugotovili smo, da v večini kampov še ne poznajo teh blokov, niti nimajo komunalnih priključkov. Tako nam bi lahko dovolili bloke postaviti le kot počitniške prikolice.

Še največ zanimanja so pokazali v kampu »Pila« v Punatu, na otoku Krku. Tam so nam tudi obljubili komunalne priključke, če ne v tem pa naslednje leto.

ŽELEZNIŠKI VOZNI RED LITJA - LJUBLJANA
IN NAZAJ - Velja od 3. 6. 1984 do 1. 6. 1985

Odhod Litija	Prihod Ljubljana	Opomb.	Odhod Ljubljana	Prihod Litija	Opomb.
4,45	5,20		3,30	4,00	
5,00	5,35	1	4,35	5,07	
5,18	5,55		5,00	5,34	
5,45	6,20	1	5,25	5,57	2
6,13	6,45	2	5,35	6,05	2
6,40	7,15		6,35	7,04	
7,00	7,35	2	8,40	9,13	
7,31	8,05		9,40	10,13	
8,31	9,05		10,40	11,13	
9,31	10,05		12,05	12,37	2,5
10,31	11,05		12,45	13,18	
11,31	12,05		13,45	14,17	
12,31	13,05		14,15	14,50	2
13,33	14,11	2,6	14,25	15,00	
14,56	15,30		14,45	15,21	1
15,42	16,15	2	15,15	15,47	
16,32	17,05		15,45	16,19	2
17,08	17,40		16,30	17,03	
17,44	18,15		17,20	17,51	4
18,56	19,30	3	17,40	18,13	
19,16	19,50		18,40	19,11	
20,13	20,35	3	19,40	20,13	
20,23	20,55	3	20,40	21,13	
20,31	21,05		21,25	21,57	2
22,37	23,10		22,35	23,07	
23,18	23,50	2			

OPOMBE:

1. -vozi ob delavnikih
2. - ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih
3. - vozi le ob nedeljah
4. - vozi le ob petkih
5. - vozi do Trbovelj - ne vozi med šolskimi počitnicami
6. - ne vozi med šolskimi počitnicami

Naj vam opišem še mesto Punat in kamp »Pila«

Punat je turistično mesto na otoku Krku, ob zalivu s peščeni-mi in kamnitimi plažami. V sre-dini zaliva je otoček Košljun. Zaliv je idealen za vodne športe: veslanje, smučanje, jadranje.

Sam avto-kamp »Pila« je v borovem gozdičku. V njem je prostora za 300 šotorov in počitniških prikolic, z restavracijo; v bližini je tudi naturistični kamp »Akapulka«.

Za prve letovalce pa še opis poti

Na otok Krk se lahko odpravite po poti preko Postojne, Ilirske Bistrice, Reke do Kraljevice. Črešnjeva preko Titovega mostu na otok Krk. Po 35. km vožnje po Krku se pripeljemo v Punat. Peljemo se še mimo velike marine in zavijemo desno. Smerokazi nas pripeljejo do recepcije kampa. Druga pot do otoka Krka je morda celo nekoliko krajša. Ta pot vodi preko Kočevja, Delnic do Kraljevice in nato preko Titovega mosta na Krk. Po tej poti smo se peljali tudi mi. Stevec kilometrov nam je v Punatu pokazal 220 km.

M. Sonc

Poškodbe

V maju

Snemalka v predilnici **Barbka Sladič** je pri premikanju zaboja s cevkami le-tega potegnila k sebi tako, da ji je zadel palec leve noge in ji ga poškodoval.

K poškodbi

V lanskem in predlanskem letu smo imeli dve enaki poškodbi, ko so se delavci poškodovali, ker so si potegnili zabojo (ponavadi poln) na prste nog. Če je zabojo težek je potrebno, da ga premikata 2 delavki ali delavec, ki je zadolžen za transport zabo-

Upokojili so se

V letošnjih prvih petih mesecih se je upokojilo 17 naših delavcev, od tega 14 žensk in 3 moški. Do konca leta smo planirali 39 upokojitev, rednih in predčasnih. Torej naj bi se do konca leta upokojilo še 22 delavcev, vendar pričakujemo, da bo to število manjše, ker se vsi delavci, ki so izjavili, da se nameravajo v letu 1984 predčasno upokojiti, ne bodo odločili za predčasni odhod v pokoj.

Upokojenke: Olga Rančigaj, Štefka Krhlikar in Zora Damjanovič pri razgovoru s kadroviko Vero Bric in dir. proiz. sektorja Francem Lesjakom.

V aprilu so se upokojile tri delavke, dve invalidsko. Kot običajno smo se zbrali in se v prijetni uri kramljanja spomnili njihovega prihoda v tovarno, dela in sploh njihovega življenja, vse do upokojitve.

Štefka Krhlikar je že leta 1948 kot vajenka pričela z delom pri nas. Brez vednosti svojih staršev je vajeniško razmerje prekinila in se redno zaposlila v tovarni. Namesto, da bi bili domači veseli njenega prvega osebnega dohodka, so jo močno ošteli, saj je bilo vsem jasno, da s šolanjem ne bo nič. Tako je nadaljevala delo snemalke v oddelku predilnice. Po treh mesecih je bila razporejena za pomožno predico in nato predico. Leta 1965 je nadaljevala delo v sukalnici kot dvojilka. Trdo delo, ki jo je spremljalo vse življenje, ji je

odvzelo delovnih moči, tako da je leto in pol pred upoko-
jitvijo opravljala lažja dela,
vendar kljub temu odhaja v
pokojske polne pokojninski
leti.

Zora Damjanovič se je zaradi bolezni invalidsko upokojila. Prvič je pričela z delom v tovarni leta 1948 in je bila primorana zaradi neurejenega varstva otrok delovno razmerje prekiniti. Leta 1960 se je po 6-mesečnem delu v vrtcu ponovno zaposlila v Predilnici, tudi tokrat za predilnimi stroji. Zadnjih 10 let pred upokojitvijo pa je bila zaradi bolezni na lažjem delu in je v oddelku predilnice čistila raztezala. V razgovoru smo bili soglasni v tem, da lahko delavec, tudi če opravlja lažje delo, veliko pripomore k boljšemu delu oddelka, če svoje delo vestno in natančno opravlja.

Olga Rančigaj je bila najmlajša med upokojenkami. Tudi ona odhaja v pokoj invalidsko. V Predilnici se je zaposlila 1958. leta, pred tem pa je delala v Lesni industriji Litija. Po treh mesecih opravljanja del in naloge snemalke kopsov je bila razporejena za predico. Od leta 1978 dalje pa je opravljala lažja dela, tudi v oddelku predilnice.

Vse tri naše upokojenke bodo še vedno vezali podobni spomini na delo v Predilnici. Delo v tekstilni industriji je težko, naporno. Delovni pogoji so se vsa ta leta močno spreminjali in izboljšali, izboljšala pa se je tudi skrb za delavca. V. B.

Andrej Krhlikar

Nagradna križanka

VODORAVNO

1. pesnik ljubezenskih pesmi, 7. grafična umetnina, 9. Tina brez t, 10. vzklík pri bikoborbah, 11. reka na »Štajerskem, 13. Leon Bizjak, 14. športni funkcionar, 16. Ana Ahac, 17. jutranji svit, 18. gora v Srbiji, 19. židovsko ime, 21. Alojz Miglič, 23. španska fašistična stranka, 25. znižana nota E, 26. kralj iz Shakespearovih drame, 27. žival iz rodu mačk, 29. ime sodelavca v kotlarni (Pintar), 30. zdravilo proti glavobolu, 32. azijski narod.

NAVPIČNO

1. pakrog, nepravi krog, 2. ime operne pevke Tebaldi, 3.

veliko japonsko mesto, 4. avtomobilska oznaka Torina, 5. kratica mednarodne begunske organizacije, 6. švicarski pisatelj, ki je novele dostavil v svojo malo domovino (Gottfried — zeleni Henrik 1818—1890), 8. afriški divji konj, 12. skladišče orodja, 15. trenje, 18. kraj na Primorskem, 19. neprijetna zadeva, 20. pristaš rasne nenakosti, 21. mesto v Maroku, ki ga je pred leti uničil potres, 22. laški kostanj, 24. italijanska pisateljica, Radius Zuccari, strast (1846—1918), 28. belgijsko kopališče, 31. začetnici pisatelja (Visoške Kronike).

Rešene nagradne križanke oddajte v skrinjico Litij-skega Predilca najkasneje do 25. junija 1984. Trije reševalci, ki bodo križanko pravilno rešili, bodo nagrajeni s 100.— din. Isto velja tudi za anagram.

Ne pozabite napisati svoj točen naslov in ime!

Anagram

ANA PRAH

Eno črko dodaj, eno pa zamenjaj z drugo. Razvrsti jih tako, da boš dobil naziv dejavnosti, s katero se ukvarja imenovana sodelavka.

Tek mladosti v Litiji

Mlajše ekipe so vedno številčnejše. Na sliki je start dečkov iz 4. razredov osnovnih šol.

Prvaki elitnega teka — 1500 m mladinci. Drugi od leve je zmagovalec, Vinko Štempihar iz Dol pri Litiji.